

BEËDIGDE VERTALINGEN

GIDS VOOR DE THEORIE EN DE PRAKTIJK

EEN EVOLUTIEF DOCUMENT

DANKWOORD

Dit document is het resultaat van de constructieve samenwerking tussen leden van Lextra Lingua vzw en van Belgische Kamer van Vertalers en Tolken (BKVT). We willen graag iedereen bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan dit document. We nodigen ook gebruikers van harte uit om feedback te geven die kan bijdragen aan de verrijking en verbetering van deze richtlijnen. Met dank ook aan de dienst Legalisatie van de FOD Justitie voor de verhelderende adviezen.

Daarnaast willen we de Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer (BDÜ), Chartered Institute of Linguistics (CIOL), Association of Translation Companies (ATC), Institute of Translation and interpreting (ITI), Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych I Specjalistycznych (TEPSIS), Associação dos Tradutores Públicos de Minas Gerais (ATPMINAS) en het Nederlands Genootschap voor Tolken en Vertalers (NGTV) danken voor de inspiratie die we uit hun documenten konden putten.

INHOUDSOPGAVE

DANKWOORD			2
WAARSCHUWING			4
♦	<u>BASISPRINCIPES</u>	BEROEPSETHIEK	6
		DEFINITIES	9
♦ ♦	<u>FAQ</u>	VOLLEDIGHEID	19
		CIJFERS	30
		VELLEN VERBINDEN	32
		OPMERKINGEN	33
		GRAFISCHE ELEMENTEN	34
		NAMEN (VAN PERSONEN), ADRESSEN	38
		EXTERNE INFORMATIE	40
		DIPLOMA'S, ONDERWIJSINSTELLINGEN...	41
		MAATEENHEDEN, MUNTEN	43
		JURIDISCHE INFORMATIE	45
		GEOGRAFISCHE INFORMATIE	46
		AFKORTINGEN	47
		FOUTEN IN HET BRONDOCUMENT	48
		VARIA	50
NUTTIGE LINKS			61

WAARSCHUWING

DEZE RICHTLIJNEN BIEDEN ENKEL AANBEVELINGEN EN ZIJN IN GEEN GEVAL (WETTELIJKE) VERPLICHTINGEN.

ZE STEUNEN OP DE GEBRUIKEN VAN ERVAREN BEËDIGD VERTALERS IN BELGIË.

HOEWEL OOK INSPIRATIE IS GEZOCHT IN REGELGEVING, AANBEVELINGEN EN GEBRUIKEN IN HET BUITENLAND, KUNNEN DEZE RICHTLIJNEN VERSCHILLEN VAN WAT IN ANDERE LANDEN GELDT. BIJ TWIJFEL IS HET RAADZAAM BIJ DE OVERHEIDSINSTANTIES (BIJVOORBEELD DE AMBASSADE) VAN HET BEWUSTE LAND TE RADE TE GAAN.

HET DOCUMENT IS 'DYNAMISCH': VERANDEREN DE REGELS/WETTEN/GEWOONTEN
DAN ZULLEN WE HET DOCUMENT UPDATEN.

♦ BASISPRINCIPES

♦ ♦ BEROEPSETHIEK

Waardigheid

De vertaler aanvaardt de vertaalopdracht niet als de inhoud van het document, de verloning of de werkomstandigheden niet overeenstemmen met zijn/haar professionele waardigheid.

Onpartijdigheid

De vertaler [...] is bij de uitoefening van zijn opdracht gehouden tot volstrekte onpartijdigheid. [...] De vertaler, tolk of vertaler-tolk meldt elk reëel of schijnbaar belangenconflict dat zich voordoet bij de uitoefening van de opdracht aan de opdrachtgever.¹

De vertaler voert de opdrachten die hem/haar worden toevertrouwd onpartijdig uit, zonder in de vertaling eigen opvattingen tot uitdrukking te brengen of rekening te houden met ongegronde suggesties van de opdrachtgever. De brontekst mag uiteraard op geen enkele manier gewijzigd worden.

De vertaler mag geen beëdigde vertaling van eigen documenten maken.

Weigering

1. De vertaler weigert een vertaalopdracht als hij/zij onvoldoende kennis heeft van het betreffende gebied en niet bekend is met de gespecialiseerde terminologie, als hij/zij niet in staat is om een vertaling binnen de overeengekomen termijn af te leveren, of als hij/zij eerder een andere vertaalopdracht heeft

¹ https://etaamb.openjustice.be/nl/koninklijk-besluit-van-18-april-2017_n2017012202.html

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

aangenomen; de vertaler mag uiteraard de opdrachtgever een andere leveringstermijn voorstellen. Als de vertaler voor een privéklant werkt, is hij/zij niet verplicht om een weigering te motiveren.

2. Wanneer de onafhankelijkheid, objectiviteit of onpartijdigheid van de vertaler [...] in vraag kan worden gesteld door één der betrokken partijen wegens bindingen op het ogenblik van de opdracht of in het verleden, welke de aard ook is: financieel, professioneel, familiaal of sociaal, of indien er elementen zijn die aanleiding kunnen geven tot wraking overeenkomstig artikel 828 Gerechtelijk Wetboek, moet de vertaler, tolk of vertaler-tolk de opdracht weigeren.²

Betrouwbaarheid

De vertaler, tolk of vertaler-tolk meldt elk reëel of schijnbaar belangenconflict dat zich voordoet bij de uitoefening van de opdracht aan de opdrachtgever.³

Nauwkeurigheid

De vertaler [...] geeft met de grootste getrouwheid, de grootste precisie en volstrekt neutraal weer wat hij [...] vertaalt. De vertaler [...] verbloemt niets, laat niets weg en wijzigt niets aan het vertaalde of getolkte werk. De vertaler [...] vertaalt [...] getrouw

Beroepsgeheim

De vertaler [...] bewaart de geheimhouding over de informatie die hem tijdens de uitvoering van zijn opdracht ter kennis is gekomen.⁴

² [Ibid.](#)

³ [Ibid.](#)

⁴ Ibid.

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

De te vertalen documenten blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. De vertaler, tolk of vertaler-tolk toont deze niet, noch deelt deze mee aan derden, tenzij in opdracht en met de uitdrukkelijke goedkeuring van de opdrachtgever.⁵

De te vertalen documenten blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. De vertaler [...] toont deze niet, noch deelt deze mee aan derden, tenzij in opdracht en met de uitdrukkelijke goedkeuring van de opdrachtgever.⁶

Computerondersteunde vertaling / machinevertaling

De vertaler mag computerprogramma's gebruiken om documenten te vertalen.

De vertaler mag geen online vertaalsystemen en -hulpmiddelen gebruiken die de vertrouwelijkheid van de verzonden gegevens niet waarborgen. Hij/zij kan eventueel wel de tekst anonimiseren.

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

♦ ♦ ♦ DEFINITIES

Natte en droogstempel

Een stempel en een zegel zijn beide instrumenten die worden gebruikt om iets officieel te maken, maar ze hebben verschillende toepassingen en kenmerken.

Een stempel is meestal een apparaat dat een ingebedde afbeelding of tekst bevat die op papier wordt gedrukt. Stempels worden dikwijls gebruikt om documenten te markeren, handtekeningen te authenticeren of om de ontvangst van iets te bevestigen.

Een droogstempel maakt een afdruk in het papier zonder dat er inkt aan te pas komt. Een droogstempel wordt ook wel een reliëfstempel, blinddrukstempel, of ex librisstempel genoemd. In officiële documenten wordt een droogstempel gebruikt ter waarmerking of autorisatie van het document waarop het is aangebracht.⁷ In tegenstelling tot een natte stempel, is een droogstempel kleurloos; zijn reliëf maakt hem zichtbaar.

Een natte stempel gebruikt inkt om een afdruk op papier of een ander oppervlak te maken. De afdruk is dan ook zichtbaar dankzij de gebruikte inkt (meestal zwart, blauw of rood). Een natte stempel is veel gemakkelijker te vervalsen dan een droogstempel.

⁷ <https://www.echtheidskenmerken.nl/kennisbank/droogstempel/>

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

Stempel en zegel

Een (natte) stempel wordt gebruikt om inktafdrukken te maken van letters, cijfers, symbolen, afbeeldingen en andere. Hij wordt voornamelijk gebruikt voor administratieve doeleinden, zoals het stempelen van datums, handtekeningen, goedkeuringen, identificaties, en het aanbrengen van formulieren.

Een zegel is een afbeelding, insigne of symbool dat op een oppervlak wordt gedrukt om authenticiteit of autoriteit te bevestigen. Zegels kunnen worden gemaakt van was, metaal, papier of ander materiaal. Een zegel heeft meer te maken met het symbolisch bevestigen van documenten of het verifiëren van de authenticiteit ervan.

Zegel: in reliëf, gewoonlijk in lak of was afgedrukte figuur (wapen, letters enz.), dat dient als teken van erkenning, bekrachtiging, tot verzekering van de echtheid van een akte, of eenvoudig als naamteken. [Van Dale](#)

Terwijl een zegel wordt gebruikt om documenten te verzegelen en hun authenticiteit te garanderen, wordt een stempel gebruikt om afdrukken te maken van tekst, symbolen of ontwerpen voor administratieve doeleinden.

In sommige gevallen kunnen de termen echter door elkaar worden gebruikt, afhankelijk van de context.

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

Legalisatie – apostille – legalisatie voor het buitenland

Volgens het Internationaal privaatrecht bevestigt een legalisatie twee zaken:

- 1) de identiteit van de ondertekenaar
- 2) de hoedanigheid van de ondertekenaar.⁸

Een apostille⁹ bevestigt de identiteit van de ondertekenaar en de hoedanigheid van de ondertekenaar.

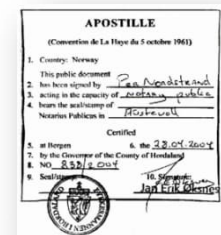
De apostille geldt tussen de landen die zich hebben verbonden aan de conventie van Den Haag, ook het Apostillevetrag genoemd. Vandaar de vermelding: "Convention de La Haye du 5 octobre 1961". Overigens wordt die vermelding nooit vertaald; ze blijft in het Frans staan.

Daarnaast zijn er andere overeenkomsten tussen landen. Ze hebben doorgaans tot gevolg dat een legalisatie in bepaalde situaties werd afgeschaft (zowel voor het brondocument als voor de vertaling ervan).

Het belangrijkste verdrag in deze context is het verdrag van Brussel van 25 mei 1987 betreffende de afschaffing van de legalisatie.¹⁰

Indien er géén dergelijk verdrag is met een land, en dit land bovendien ook niet gebonden is aan het Apostillevetrag, dan geldt de Legalisatie.

Dat leidt tot het aanbrengen van een legalisatiesticker. De legalisatiesticker is dus het gevolg van het ontbreken van een overeenkomst tussen landen.

⁸ CIOL-ACT-ITI-Certified-Translation-Guidelines

⁹ In België is enkel de FOD Buitenlandse Zaken bevoegd om apostilles af te leveren. Dat zorgt voor een gecentraliseerde en uniforme procedure in overeenstemming met de internationale standaarden van het Apostillevetrag.

¹⁰ <https://verdragenbank.overheid.nl/nl/Verdrag/Details/001097>

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ [THEORIE EN PRAKTIJK](#)

Het grote verschil voor de vertaler is dat de apostillesticker in de regel niet mag worden vertaald, terwijl de legalisatiesticker doorgaans wél moet worden vertaald.

Opgelet: De FOD Buitenlandse Zaken (BUZA) levert geen apostille af voor de vertaling van een brondocument met apostille, als de apostille mee vertaald is.¹¹

Volgens het Internationaal privaatrecht bevestigt een legalisatie twee zaken:

- 1) de identiteit van de ondertekenaar
- 2) de hoedanigheid van de ondertekenaar¹²

Vertaling van niet-officiële documenten (in het geval van een legalisatie door de FOD BUZA)

De FOD BuZa heeft te maken gehad met vragen om vertalingen van valste documenten te apostilleren. Daarom weigert de FOD BuZa vertalingen van niet-gelegaliseerde buitenlandse brondocumenten steevast te apostilleren, omdat het 'geen officieel documenten' zijn. Buitenlandse brondocumenten moeten dus steeds reeds gelegaliseerd/geapostilleerd zijn in het land van oorsprong om de vertaling te kunnen laten legaliseren.

Dat geldt ook voor documenten uit België. De FOD BuZa zal enkel Belgische documenten legaliseren indien de brondocumenten ook in België gelegaliseerd zijn; anders beschouwt de FOD BuZa die brondocumenten niet als 'officiële documenten'.

Indien de beëdigde vertaling bestemd is voor gebruik in België, is de context uiteraard helemaal anders. Een legalisatie door de FOD BuZa is dan niet aan de orde. Op zich bestaan er geen richtlijnen over welke types documenten een beëdigde vertaling kunnen krijgen, enkel over welke types documenten kunnen worden gelegaliseerd; hetzelfde geldt voor de bijhorende beëdigde vertalingen.

¹¹ Als je de apostille toch wilt vermelden, kun je eventueel de volgende vermelding aanbrengen: "Apostille nummer ... niet vertaald op vraag van de FOD BUZA;

¹² [CIOL-ACT-ITI-Certified-Translation-Guidelines](#)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ [THEORIE EN PRAKTIJK](#)

Wapenschild

Een wapenschild, ook wel bekend als een heraldiek schild of een heraldiek wapen, is een traditioneel symbool dat wordt gebruikt om individuen, families, instellingen, steden, regio's, landen en andere entiteiten te identificeren. Het beeld mag niet worden gekopieerd. Vermeld: [wapenschild]

Embleem

Een embleem is een grafisch symbool, maar het heeft meestal een complexe structuur. Het bevat vaak symbolen, afbeeldingen en tekst, die samen een geïntegreerd ontwerp vormen. Emblemen hebben vaak een traditionele uitstraling en kunnen worden geassocieerd met ideologieën of organisaties zoals overheidsinstanties, militairen of historische genootschappen.

Logo

Een logo is een grafisch symbool dat wordt gebruikt om een bedrijf, merk of product te identificeren, dus niet een land of een overheidsdienst. Het kan bestaan uit een pictogram, een woordmerk (zoals de naam van het bedrijf in een specifiek lettertype) of een combinatie van beide.

Beeltenis

Een beeltenis is een artistieke weergave van een onderwerp (persoon, dier, object of scène).

Synoniemen van 'beeltenis': afbeelding, afdruk, beeldenaar en portret.

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

Watermerk

Gedeelte van een document waarvan een tekst of beeld zichtbaar wordt bij doorvallend licht.

Daardoor kan het papier op de plaats van het watermerk dikker zijn, maar niet altijd.

Het watermerk maakt deel uit van het papier. Het werd oorspronkelijk door papiermakers gebruikt als een soort handtekening ter identificatie van hun product.

Watermerken werden en worden ook voor postzegels, papiergeld en andere officiële documenten ingezet als bescherming tegen namaak.

Tegenwoordig worden zij meestal nagebootst door middel van moderne druktechnieken (goedkoper). Het zijn dan namaakwatermerken die echter nauwelijks te onderscheiden zijn van de oorspronkelijke variant.

We konden geen definitie van watermerken in Belgische officiële documenten vinden.

Origineel en afschrift van een schriftelijk document

1. Een document kan de vorm hebben van een origineel, een gewaarmerkt afschrift of een niet-gewaarmerkt afschrift.
2. Originale documenten zijn primaire documenten (bijvoorbeeld origineel handelsovereenkomst, universitair diploma, medische verklaring, volmacht..., evenals originele afschriften van notariële akten of afschriften van akten van de burgerlijke stand).
3. Een afschrift van een document is een exacte reproductie van het origineel of draagt de kenmerken van het originele document en kan de vorm aannemen van een al dan niet door een bevoegde persoon gewaarmerkt afschrift (bijvoorbeeld een fotokopie, foto, scan of afdruk daarvan of fax).
4. Enkel de elektronisch vastgelegde inhoud is het origineel van een elektronisch document; alle andere vormen zijn afschriften (bijvoorbeeld een afdruk).

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ [THEORIE EN PRAKTIJK](#)

Eensluidend afschrift

Het eensluidend afschrift waarborgt dat de kopie van een document volkomen identiek is aan het origineel. Een document kan alleen voor eensluidend worden gewaarmerkt door dezelfde instelling die het origineel heeft afgegeven of van een notaris die in een EER-land (Europese Economische Ruimte) is gevestigd. Een fotokopie van een document dat niet is gewaarmerkt als een gewaarmerkt afschrift, of dat is gewaarmerkt door een andere instantie/dienst dan de uitgevende instelling, is dus niet acceptabel.

Op een document met een bestaande legalisatiesticker kan geen nieuwe legalisatie worden gedaan. Als je een document wilt legaliseren dat in het verleden is gelegaliseerd, dien je een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift van dat document te verkrijgen (en aan ons voor te leggen) samen met andere ondersteunende documenten (indien van toepassing).

Verschil tussen een afschrift en uittreksel

Een afschrift is volkomen identiek aan het origineel; een uittreksel niet.

Bijvoorbeeld bij een geboorteakte:

Een afschrift vermeldt de oorspronkelijke gegevens van de akte en de historiek van de staat van de persoon op wie de akte betrekking heeft.

Een uittreksel vermeldt daarentegen enkel de actuele gegevens van de akte, zonder vermelding van de historiek van de staat van de persoon op wie de akte betrekking heeft. Op een uittreksel is dus enkel de huidige toestand van de gegevens zichtbaar.

Acroniemen en afkortingen: definities

Een acroniem is een woord dat is gevormd door de eerste letters van een reeks woorden of termen te combineren. Deze letters vormen samen een nieuw woord dat vaak wordt uitgesproken als een normaal woord. Acroniemen worden vaak gebruikt om lange en complexe namen of zinnen te verkorten en gemakkelijker te onthouden. Enkele voorbeelden van acroniemen:

PIN (Personal Identification Number)

NAVO (Noord-Atlantische Verdragsorganisatie)

NASA (National Aeronautics and Space Administration)

Het verschil tussen een acroniem en een afkorting is dat een acroniem als een op zichzelf staand woord wordt uitgesproken, terwijl een afkorting vaak letter voor letter wordt uitgesproken, zoals BBC (British Broadcasting Corporation) of USA (United States of America).

Legalisatieformule

Overeenkomstig artikel 555/11, §4 van het Gerechtelijk Wetboek moet de beëdigd vertaler of vertaler-tolk op correcte wijze zijn vertaling beëindigen met vermelding van de volgende gegevens (in de opgegeven volgorde):

1. "Voor eensluidende vertaling ne varietur van het ...naar het Gedaan te.....op.....»;
2. zijn identificatienummer(nummer beginnende met "VTI");
3. zijn handtekening of afbeelding hiervan
4. zijn voornaam en naam;
5. zijn titel van beëdigd vertaler of beëdigd vertaler-tolk;
6. zijn gekwalificeerde elektronische handtekening;

Er bestaat geen officiële vertaling in het Engels of een andere taal.

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ [THEORIE EN PRAKTIJK](#)

Personen die op grond van artikel 555/15 van het Gerechtelijk Wetboek bij wijze van uitzondering door een gerechtelijke autoriteit "buiten het register" worden verzocht, moeten op straffe van nietigheid hun vertaling aanvullen door hun handtekening te laten voorafgaan door de volgende schriftelijke eed "Ik zweer dat ik mijn opdracht in eer en geweten, nauwkeurig en eerlijk heb vervuld."

(1 DECEMBER 2022. —Omzendbrief nr. 292 tot uitvoering van artikel 555/11, § 4, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de legalisatie van de handtekening van beëdigd vertalers of vertalers-tolken)

♦ ♦ FAQ

FAQ – VOLLEDIGHEID VAN DE VERTALING

DE VERTALING MOET ZO GETROUW MOGELIJK BEANTWOORDEN AAN DE ORIGINELE TEKST, ZOWEL QUA INHOUD ALS QUA VORM. ATPMINAS ¹³		
VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
1. Moet ik <u>alles</u> vertalen, leesbaar en onleesbaar?	<p>Je geeft alle leesbare tekens van het brondocument weer (al dan niet vertaald) die met het blote oog of met een vergrootglas waarneembaar zijn, tenzij je opdrachtgever vraagt om enkel fragmenten te vertalen.</p> <p>De onleesbare delen van de tekst beschrijf je (zie voorbeeld).</p> <p>Zie ook de vraag over schrappingen.</p>	<p>[Noot van de vertaler: reeks van zes onleesbare cijfers].</p> <p>[Noot van de vertaler: onleesbaar woord].</p> <p>[Noot van de vertaler: onleesbaar woord van x letters].</p>
2. Wat doe ik met <u>formulieren die niet ingevuld</u> zijn?	<p>De delen van het formulier die niet zijn ingevuld, moeten in het doeldocument worden aangegeven.</p> <p>Als een formulier <u>volledig</u> blanco is, kun je</p> <ul style="list-style-type: none"> - ofwel het hele (lege) formulier vertalen; - ofwel de blanco vakken die niet relevant zijn voor de inhoud van het document, weglaten uit de vertaling; je moet wel aangeven welk deel/welke delen je weglaat. <p>Als een formulier <u>deels</u> is ingevuld,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vertaal je de ingevulde delen. 	<p>Personalía: [geen invoer]</p> <p>Geboortedatum: [Niet ingevuld]</p> <p>Geboortedatum: [Niet ingevuld; niet vertaald; niet relevant]</p>

¹³ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (5.1)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	- Voor de lege delen, ga je tewerk zoals bij een volledig blanco formulier (al dan niet volledig vertalen). 14 Tepis	
3. Mijn opdrachtgever vraagt om <u>enkel fragmenten</u> te vertalen?	Op uitdrukkelijk verzoek van de opdrachtgever mag je je beperken tot de vertaling van het aangeduide fragment of de aangeduide fragmenten van een document. Je moet expliciet vermelden dat zoiets op verzoek van de opdrachtgever is gebeurd en voor zover zoiets niet in strijd is met de geldende wet- en regelgeving. Je beschrijft wat je hebt weggelaten. 15 BDÜ Die richtlijn geldt niet voor documenten in een gerechtelijke context, bijvoorbeeld vonnissen en arresten. In dergelijke gevallen mag de klant niet bepalen of delen onvertaald mogen blijven. In geen geval mag je als vertaler beslissen om delen onvertaald te laten (zie ook vraag over brondocumenten met formulieren waarvan delen niet zijn ingevuld). En nog dit: een gedeeltelijke vertaling van een contract heeft geen bewijskracht. ATPMINAS 16	[Noot van de vertaler: Op verzoek van de opdrachtgever is alleen de inhoud van § x vertaald]. [Noot van de vertaler: Op verzoek van de opdrachtgever is alleen de inhoud van 'Sectie over ...' vertaald] (je vermeldt daarbij de naam van de sectie in de brontekst).17
4. Hoe vertaal ik de inhoud van een document waarvan sommige <u>delen</u> al in de doeltaal staan?	Neem de inhoud integraal over. Zet hem tussen vierkante haakjes en voeg er een <i>noot van de vertaler</i> aan toe met de melding dat de tekst tussen haakjes al in de doeltaal staat en dat je hem letterlijk overneemt. Zodoende geef je aan dat je er niet verantwoordelijk voor bent.	[Noot van de vertaler: de volgende tekst in het brondocument staat in de doeltaal en wordt zonder meer overgenomen: "..."]

¹⁴ Polskie Towarzystwo Tłumaczy Prziśiętych I Specjalistycznych Tepsis; voortaan: Tepsis

¹⁵ Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer voortaan: BDÜ: 4.2.

¹⁶ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (5.5)

¹⁷ BDÜ: 4.2.

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

<p>5. Hoe maak ik een beëdigde vertaling van de inhoud van een <u>formulier</u> waarvan sommige <u>delen al in de doeltaal</u> staan?</p>	<p>Je nummert de delen die je vertaald hebt. Op het einde van de volledige vertaling, geef je aan dat bijvoorbeeld deel 1, 2, 6... door de beëdigd vertaler vertaald zijn.</p> <p>Gebruik eventueel kleuren om het onderscheid te maken tussen de delen die je vertaald hebt en de delen die al in de doeltaal stonden.</p>	<p>[Noot van de vertaler: de vertaling ne varietur van het Engels in het Nederlands betreft de delen 1 tot en met 6].</p>
<p>6. Hoe legaliseer je een document waarvan delen al in de doeltaal staan?</p>	<p>Je geeft duidelijk aan welke delen je vertaald hebt en welke delen je letterlijk overgenomen hebt omdat ze al in de doeltaal staan (zie eerdere vragen in dat verband).</p>	<p>[Noot van de vertaler: de vertaling ne varietur van het Engels in het Nederlands betreft enkel de delen die door vertaler zijn vertaald en niet de delen die zonder meer zijn overgenomen omdat ze in het brondocument al in de doeltaal staan].</p>
<p>7. Moet ik vermelden dat het <u>originele document is gewijzigd</u> (schrappingen, verschillen in handschrift, verschillen in inktkleur)?</p>	<p>Schrappingen, handgeschreven of getypte wijzigingen, doorhalingen of overschrijvingen...), geef je in een <i>noot van de vertaler</i> aan. Ze zijn met name belangrijk om het brondocument met de vertaling te kunnen vergelijken.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekstpassages die zijn doorgehaald en <u>leesbaar</u> blijven, moet je ook vertalen en aangeven dat ze in de brontekst zijn geschrapt. - Tekstpassages die zijn doorgehaald maar <u>onleesbaar</u> zijn, geef je aan als onleesbaar in je vertaling. BDÜ¹⁸ ATPMINAS¹⁹ 	<p>[Noot van de vertaler: op afdeling B onder de titel 'Persoonsgegevens' is de maand van de geboortedatum aangepast]</p> <p>[Noot van de vertaler: woord X is doorgehaald en vervangen door woord X]²⁰</p> <p>[Noot van de vertaler: onleesbaar]</p>

¹⁸ BDÜ: Afwijkingen in het ingediende document (bijv. schrappingen, handgeschreven of getypte wijzigingen, doorhalingen of overschrijvingen, enz.) die van belang zijn voor de authenticiteit van de brontekst, moeten in een noot worden aangegeven. 7.2.

¹⁹ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf>

²⁰ Chartered Institute of Linguistics, voortaan: CIOL: CIOL-ACT-ITI-Certified-Translation-Guidelines 3.5

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

<p>8. Moet ik de <u>lay-out</u> van het originele document aanhouden?</p>	<p>Ja, zoveel mogelijk, zeker omdat die lay-out (of het gebruik van bepaalde lettertypes of kleuren) relevant kan zijn voor de wettelijke geldigheid van het brondocument. CIOL ²¹ ATPMINAS ²²</p> <p>Ze vergemakkelijken ook de controlerende vergelijking tussen het brondocument en de vertaling.</p> <p>Als het technisch niet mogelijk is om de lay-out van het brondocument te reproduceren, mag je de tekst in tabellen of koppen vertalen als vaste tekst, waarbij je de logische volgorde van de tabelvermeldingen in het brondocument volgt. Tepis (zie ook vraag over paginering). Zorg ervoor dat de lay-out en het aantal bladzijden van je vertaling zoveel mogelijk overeenstemt met het brondocument.</p>	
<p>9. Mag ik de brontekst '<u>aanpassen</u>' (bijvoorbeeld een naam die twee keer is vermeld, maar met twee schrijfwijzen)</p>	<p>Nee. Je vertaalt wat er staat.</p> <p>Een tikfout die geen invloed heeft op de inhoud van de brontekst, kun je vermelden in een noot.</p>	<p>(Noot van de vertaler: 'Madame' is wellicht een tikfout; er wordt 'Madame' bedoeld]</p>
<p>10. Hoe vertaal ik 'elementen' die <u>meermaals</u> in het document voorkomen?</p>	<p>Een stempel bijvoorbeeld die meermaals voorkomt, moet je in je vertaling vermelden. ATPMINAS ²³</p> <p>Bij de tweede of volgende keer dat de afdruk wordt herhaald, kun je wel verwijzen naar de eerste beschrijving, tenzij een dergelijke verwijzing niet duidelijk is, bijvoorbeeld als er veel verschillende zegels in hetzelfde document staan. Tepis</p>	<p>Bijvoorbeeld [Afdruk van een [ronde, natte stempel in blauwe inkt zoals hierboven],</p> <p>Bijvoorbeeld [Afdruk van een ronde, natte stempel in blauwe inkt zoals bovenaan op pagina 1],</p>

²¹ CIOL-ACT-ITI-Certified-Translation-Guidelines 3.3

²² <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (5.1)

²³ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (5.2)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	Je kunt ook met een asterisk aangeven waar de beschrijving staat.	[Elke pagina bevat bovenaan op de pagina een afdruk van een stempel, zoals beschreven op pagina 1],
11. Wat doe ik als ik de <u>lay-out</u> van het brondocument <u>niet kan overnemen</u> ?	<p>Je probeert ervoor te zorgen dat de lay-out van het brondocument en je vertaling vergelijkbaar zijn. Tepis.</p> <p>Dat is uiteraard niet altijd mogelijk (denk maar aan teksten in het Arabisch die bijvoorbeeld naar het Nederlands worden vertaald).</p> <p>(zie ook vraag over paginering)</p>	
12. Moet ik de <u>lay-out van een tabel</u> in het brondocument overnemen?	Ja, in de mate van het mogelijke. Tepis	
13. Moet mijn <u>vertaling evenveel pagina's bevatten als de brontekst</u> ?	<p>In principe wel.</p> <p>Maar: als bijvoorbeeld een pagina van het brondocument maar enkele regels bevat, kun je wel het aantal pagina's van je vertaling beperken, door de 'korte' pagina in je vertaling samen te voegen met een andere pagina. Je moet wel de paginering van het brondocument aangeven en zo de structuur van het brondocument respecteren.</p> <p>Bijvoorbeeld een brondocument van twee pagina's kun je terugbrengen tot een vertaling van één pagina door vermelding van 'voorzijde' en 'ommezijde'.</p>	<p>[Voorzijde van pagina 3] [Ommezijde van pagina 3]</p> <p>[Vervolg van pagina 1]</p>

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	<p>Verklein de grootte van de tekens en/of de afstand tussen de letters om een meer compacte lay-out te verkrijgen, die in overeenstemming is met de lay-out van het brondocument.</p> <p>Omgekeerd kan de vertaling langer zijn dan de oorspronkelijke tekst, doordat het brondocument veel stempels bevat die je moet beschrijven. Ook in dat geval geef je het verband van de structuur van het brondocument met de structuur van je vertaling aan.</p> <p>Vermijd dit voor een gewone tekst om de vergelijking van het aantal bladzijden mogelijk te maken.</p>	
14. Wat doe ik als een <u>regel niet gevuld</u> is?	<p>Het einde van een alinea en het einde van een onvolledige regel kun je weergeven met een '-/-'-teken. Dat hoeft niet bij regels die gelijk eindigen met de kantlijn en in tabellen. Tepis ATPMINAS ²⁴</p> <p>Een document in pdf met een digitale handtekening kan niet worden gewijzigd. Met andere woorden, een onvolledige regel in een dergelijk elektronisch document kan nadien niet – onrechtmatig – worden aangevuld. Je hoeft in dat geval het einde van de regel niet aan te geven.</p>	<p>[-/-] Of [Noot van de vertaler: de regel is niet gevuld] [Noot van de vertaler: blanco]</p>
15. Moet ik een <u>gecentreerde regel</u> 'vullen'?	<p>Nee. Tepis</p> <p>Je behoudt de gecentreerde uitlijning in de vertaalde tekst.</p> <p>Zo respecteer je de opmaak van het oorspronkelijke document en zorg je voor consistentie in de lay-out.</p>	

²⁴ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (1.7) (1.8)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

<p>16. Wat doe ik met een <u>onvolledige regel</u> die uitgevuld wordt met bijvoorbeeld punten/koppeltekens?</p>	<p>Je neemt die markeringen over in de vertaling.</p>	
<p>17. Wat doe ik als mijn <u>vertaling halverwege een pagina eindigt</u>?</p>	<p>Je geeft het einde van je vertaling aan met een melding. Tepis</p>	<p>[Einde van de vertaling]</p>
<p>18. Moet ik aangeven waar <u>mijn vertaling begint</u>?</p>	<p>Je <u>kunt</u> het begin van je vertaling aangeven met een melding.</p>	<p>[Begin van de vertaling]</p>
<p>19. Moet ik aangeven waar <u>mijn vertaling eindigt</u>?</p>	<p>Je <u>kunt</u> het einde van je vertaling aangeven met een melding.</p> <p>Als je echter het einde van de vertaling meteen laat volgen door de formule "ne varietur", is het niet nodig om het einde van de vertaling aan te geven.</p> <p>Bovendien kan een document in pdf met een digitale handtekening niet worden gewijzigd. Met andere woorden, er kan geen tekst bijgevoegd worden nadat je de digitale handtekening hebt aangebracht. Je hoeft in dat geval het einde van de vertaling niet aan te geven.</p>	<p>[Einde van de vertaling]</p>
<p>20. Wat doe ik met documenten die uit meerdere <u>samenhangende, maar afzonderlijke delen bestaan</u> (bijvoorbeeld een zakelijk contract met bijlagen, diagrammen en tekeningen, rechtbankverslagen</p>	<p>Een algemene regel zou kunnen zijn dat documenten, of delen van documenten die 'natuurlijk' samen horen, samengehouden moeten worden en als eenheid gelegaliseerd moeten worden. Neem een laattijdig aangegeven geboorte. Het vonnis dat het betrokken gemeentebestuur beveelt om de bewuste geboorte in te schrijven + de effectieve inschrijving in die gemeente, vormen een geheel.</p>	

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

<p>bestaande uit pleidooien en vonnissen)? (voor documenten die meerdere vellen tellen en een geheel vormen, zie vraag in dat verband)</p>	<p>Anderzijds moeten bijvoorbeeld aparte vonnissen in hetzelfde dossier apart worden gelegaliseerd.²⁵</p> <p>Voor documenten die bestemd zijn voor het <u>buitenland</u> en die door de FOD Buitenlandse Zaken 'geapostilleerd' moeten worden, is de regel duidelijk. Indien de brondocumenten apart worden gelegaliseerd, moet ook de vertaling apart worden aangemaakt en gelegaliseerd. Proberen te besparen op de kosten van apostilles door documenten 'artificieel' samen te voegen, is een weg die je als vertaler niet mag bewandelen.</p> <p>De bestemming moet immers gelegaliseerde brondocumenten en vertalingen afzonderlijk/individueel kunnen koppelen. In het andere geval, als het brondocument 1 apostille zal ontvangen kan ook één pdf worden gemaakt voor de vertaling, eventueel met bijlagen.</p> <p>Voor vertalingen bestemd voor <u>gebruik binnen België</u> is deze bepaling minder bindend.^{26 27} ATPMINAS Tepis BDÜ</p>	
--	--	--

²⁵ Uit ervaring blijkt echter dat BUZA bijvoorbeeld volmachten bij het verslag van een algemene vergadering als aparte documenten beschouwt hoewel ze een geheel vormen.

²⁶ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (5.5) (5.6) (5.7)

²⁷ Hoe breng je 'bijzondere' tekens (onder meer diakritische tekens) aan in een Word-document? <https://support.microsoft.com/nl-nl/office/een-symbool-invoegen-in-word-2a061ae9-5a6c-4407-b618-8dc3c9fd4f44#:~:text=U%20kunt%20zien%20welke%20u,%3ESymbool%20invoegen%20%3E%20Meer%20symbolen.>

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

21. Wat doe ik met <u>diakritische tekens</u> ²⁸ ?	Diakritische tekens zijn taaleigen. Je neemt ze dan ook normaal over. Tekens in namen van personen en instellingen neem je over. Bevatten ze geen tekens, dan voeg je er geen aan toe. Tepis	Máxima vertaal je als Máxima (je behoudt het accent).
22. Wat doe ik met tekst die in de brontekst in <u>vette druk</u> staat?	Je neemt de vette druk over in je vertaling.	
23. Wat doe ik met tekst die in de brontekst in <u>schuindruk</u> staat?	Je neemt de schuindruk over in je vertaling.	
24. Moet ik tekst in <u>kleine letters</u> in de brontekst ook in kleine letters weergeven in de vertaling?	Ja.	
25. Moet ik tekst in <u>hoofdletters</u> in de brontekst ook in hoofdletters weergeven in de vertaling?	Ja.	
26. Mag ik werken aan de hand van een <u>scan</u> ?	Ja. Indien de scan duidelijk genoeg is. Het is niet de taak van de vertaler om uit te maken of hij/zij te maken heeft met een 'origineel', een kopie, een gewaarmerkt afschrift. Ieder document dat hem/haar wordt aangeboden kan als een origineel worden beschouwd. Daarom is het beter om de neutrale term 'brondocument' te gebruiken. NGTV ²⁹	

²⁸ Diakritische tekens zijn speciale markeringen die aan letters worden toegevoegd om hun uitspraak te veranderen of om een onderscheid te maken tussen woorden die anders identiek zouden zijn. Enkele voorbeelden: trema's, tildes, Háčekš...

²⁹ NGTV: Richtlijnen beëdigde vertalingen NGTV

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

<p>27. Moet het aantal pagina's van mijn vertaling precies overeenkomen met het aantal pagina's van het brondocument?³⁰</p>	<p>Probeer het aantal pagina's van het brondocument zoveel mogelijk te respecteren. Dit zorgt voor een heldere en overzichtelijke presentatie van de vertaalde tekst en vergemakkelijkt de vergelijking tussen het origineel en de vertaling.</p> <p>In sommige gevallen verschilt de lay-out van de vertaling enigszins van die van het brondocument, bijvoorbeeld door het gebruik van andere lettertypes (= je hebt dat lettertype niet of je kunt het niet identificeren), door marges of door afbeeldingen.</p>	
<p>28. Moet ik het lettertype van het originele document overnemen in de vertaling?</p>	<p>Zoveel mogelijk. Zie voorgaande vraag.</p>	
<p>29. Moet ik <u>cijfers</u> weergeven zoals ze in het document staan?</p>	<p>Cijfers die voluit in het brondocument zijn geschreven, neem je zonder meer over.</p> <p>Staan ze in de Romeinse of Arabische 'schrijfwijze', dan neem je ze als dusdanig over. ATPMINAS³¹</p>	
<p>30. Wat doe ik met een regel die gecentreerd is? Moet ik ze vervolledigen?</p>	<p>Een gecentreerde regel hoeft niet te worden vervolledigd.</p> <p>Het bovenstaande is niet relevant voor vertalingen in elektronische vorm, met een elektronische handtekening; dergelijke documenten kunnen (in elektronische vorm) niet langer worden bewerkt.</p>	
<p>31. Mag ik delen die niets met de inhoud van het</p>	<p>In principe moet je alles vertalen: je mag geen nummers, datums, afzonderlijke woorden enzovoorts onvertaald laten.</p>	

³⁰ NGTV: Richtlijnen beëdigde vertalingen NGTV.

³¹ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (9.1)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

brondocument te maken hebben, onvertaald laten?	Je moet gegevens over het document zelf (bijvoorbeeld de referenties van het document), die niets met de inhoud van het brondocument te maken hebben, niet overnemen, maar het mag wel.	
32. Hoe 'vertaal' ik de contactgegevens (van een bedrijf)?	Je hebt twee mogelijkheden: - Je mag ze volledig reproduceren. - Je mag er kort naar verwijzen zonder ze te reproduceren of te vertalen, op voorwaarde dat je van mening bent dat ze niet relevant zijn om de inhoud die wordt vertaald te begrijpen. TEPIS	
33. Wat doe ik als dezelfde tekst in <u>verschillende talen</u> staat?	De persoon die de beëdigde vertaling in ontvangst neemt, moet het brondocument en de vertaling kunnen vergelijken. Daarom verdient het aanbeveling om te vermelden dat de tekst in het brondocument in verschillende talen staat.	[Noot van de vertaler: zelfde alinea als hierboven in het Engels]

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

FAQ - CIJFERS...VERTALEN		
DE VERTALING MOET ZO GETROUW MOGELIJK BEANTWOORDEN AAN DE ORIGINELE TEKST		
VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
34. Hoe geef ik <u>getallen</u> weer?	<p>Probeer zoveel mogelijk de brontaal te respecteren. Als dat niet mogelijk is, conventies van de doeltaal respecteren.</p> <p>Voeg eventueel een verklaring toe in de vorm van een noot.</p> <p>Het is belangrijk om nauwkeurig en consistent te zijn bij het weergeven van getallen in je vertalingen.³²</p>	
35. Hoe geef ik <u>telefoonnummers</u> weer?	Je neemt ze volledig over, zonder er iets aan te veranderen, bijvoorbeeld door er een landcode aan toe te voegen.	
36. Wat als één <u>cijfer onleesbaar</u> is in een reeks leesbare cijfers?	<p>Vermeld in een noot dat je het cijfer niet kunt lezen.</p> <p>Probeer niet te gissen en zo eventueel fouten te maken.³³</p>	<p>[Noot van de vertaler: Onleesbaar cijfer]</p> <p>[Noot van de vertaler: Onleesbare cijfer of getallenreeks]</p>
37. Wat doe ik met: <u>the 2nd day of March in the year of our Lord 2024</u> ? Behouden of aanpassen?	Je vertaalt de datum zoals hij in het brondocument staat.	De tweede dag van maart in het jaar des Heren

³² BDÜ: Cijfers, data en valuta-aanduidingen. 15.1 + 15.2 + 15.3.

³³ Cijfer, getal en nummer zijn GEEN synoniemen!

Een cijfer is een enkel symbool (0-9).

Een getal is een hoeveelheid of een waarde en kan uit een of meerdere cijfers bestaan.

Een nummer is een identificatiecode of aanduiding die vaak gebruikmaakt van getallen.

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

38. Hoe vertaal ik <u>datums</u> ?	De verscheidenheid aan dateringssystemen die wereldwijd in gebruik zijn, kunnen tot misverstanden leiden. Daarom, geef: <ul style="list-style-type: none">- de volgorde in het brondocument én- de naam van de maand of op zijn minst de afkorting ervan voluit.	09/11/2001 [Nooit van de vertaler: 11 september 2001]
39. <u>Komma's/punten in cijfers</u> ?	Vertaal je van het Engels naar het Nederlands, vervang de komma door een punt en de punt door een komma. ATPMINAS ³⁴	

³⁴ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (9.3)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

FAQ - VELLEN VERBINDEN

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
40. Hoe hou ik de <u>bladen</u> bij elkaar als mijn vertaling meer dan één blad telt? ³⁵	<p>Een vertaling van meer pagina's moet op een duurzame manier aan elkaar worden gehecht, zodat de pagina's niet van elkaar kunnen worden gescheiden.</p> <p>Een vertaling in <u>pdf</u> met een digitale handtekening is vast en onveranderlijk. Pagina's wegnemen of van plaats veranderen, kan bijgevolg niet. Daardoor biedt een dergelijk formaat (pdf met digitale handtekening) een grote meerwaarde. ATPMINAS ³⁶</p>	

³⁵ BDÜ: 9.1 + 9.2.

³⁶ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (1.6)

FAQ – OPMERKINGEN [NOOT] VAN DE VERTALER

DE OPMERKINGEN PLAATS JE ALTIJD TUSSEN [].
 PROBEER HET AANTAL OPMERKINGEN TE BEPERKEN.

PLAATS OPMERKINGEN DICHT BIJ DATGENE WAAROP ZE BETREKKING HEBBEN

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
41. Hoe geef ik een <u>noot</u> weer?	Voor een noot gebruik je vierkante haakjes (om het onderscheid te maken met gebogen haakjes, die in de brontekst kunnen opduiken).	[...]
42. Waar plaats ik <u>noten</u> ? ³⁷	Je plaatst de noot zo dicht mogelijk bij de tekst waarop de noot slaat. Je probeert het aantal noten zoveel mogelijk te beperken.	

³⁷ BDÜ: 10.1 + 10.2.

FAQ - GRAFISCHE ELEMENTEN VERTALEN

DE GRAFISCHE WEERGAVE VAN DE VERTALING MOET ZOVEEL MOGELIJK GELIJK ZIJN AAN DIE VAN DE ORIGINELE TEKST OF HET ORIGINELE DOCUMENT. **ATPMINAS** ³⁸

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
43. Hoe moet ik een <u>wapenschild</u> weergeven?	Je geeft er een beknopte beschrijving van, in een noot. ATPMINAS ³⁹ Je mag het niet als beeld kopiëren. Je mag niet interpreteren.	[Wapenschild van...]. Of gewoon: [wapenschild]
44. Moet ik rekening houden met de <u>kleur van een stempel</u> ?	Drie mogelijkheden: - Je vermeldt de kleur van de stempel - Je zet dat deel van de vertaling in de kleur van de stempel zoals die in het brondocument staat - Je doet beide.	[Ronde, natte stempel in blauwe inkt] [Ronde, natte stempel] [Ronde, natte stempel in rode inkt]
45. Hoe 'vertaal' ik een <u>foto</u> ?	Je vermeldt enkel dat er in het brondocument een foto staat, in een noot (zie voorbeeld). Je mag deze niet als beeld kopiëren. (zie volgende vraag)	[Foto]

³⁸ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (1.5)

³⁹ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (10.1)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

46. Moet ik bij een <u>foto</u> aangeven over wie het gaat?	Nee. Je geeft enkel aan dat het een foto is via een noot.	[Foto rechts bovenaan op het document]
47. Hoe geef ik een <u>hologram</u> weer?		[Hologram] (eventuele leesbare vermeldingen op het hologram overnemen)
48. Hoe geef ik een <u>handtekening</u> weer?	<p>Je geeft er een beknopte beschrijving.</p> <ul style="list-style-type: none"> • de uitvoering (droog of reliëf) • de vorm (rond, ovaal, vierkant) en • de kleur. <p>Je mag ze niet als beeld kopiëren.⁴⁰</p> <p>Je kunt eventueel de melding weergeven in de kleur van de handtekening in de brontekst.</p>	[Natte handtekening in rode inkt] [Onleesbaar]
49. Hoe geef ik veiligheidskenmerken van het document, bijvoorbeeld een <u>watermerk</u> weer?	<p>Je vertaalt ze letterlijk.</p> <p>Je mag ze niet als beeld kopiëren.</p>	
50. Hoe geef ik een (fiscale) <u>zegel</u> weer?	<p>De vertaling van de tekst van de zegel geef je apart weer.</p> <p>Je mag de zegel niet als beeld kopiëren.</p>	[Afgetekende vierkante fiscale zegel van 10 euro]
51. Hoe geef ik een <u>nationaal embleem</u> weer?	<p>Je beschrijft het embleem in een noot.</p> <p>Een eventuele leuze kun je vertalen (met eventueel vermelding van de originele tekst in de brontekst).</p> <p>Je mag het embleem niet grafisch overnemen.</p>	Bijvoorbeeld [staatsembleem van de Republiek Frankrijk]

⁴⁰ CIOL-ACT-ITI-Certified-Translation-Guidelines: 3.7

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

52. Hoe vermeld ik een <u>leesbare handtekening</u> ? ⁴¹		(-)[handtekening] - John Smith. Eventueel: [leesbare handtekening]
53. Hoe vermeld ik een <u>onleesbare handtekening</u> ?		[handtekening onleesbaar] of [handtekening] [onleesbaar] of [onleesbare handtekening]
54. Hoe vermeld ik een <u>gedrukte handtekening</u> ?	Je geeft er een beknopte beschrijving van. Vermeld daarbij de kleur en het soort handtekening	[Onleesbare facsimile handtekening in rode inkt]
55. Hoe geef ik een <u>stempel</u> weer?	Je geeft er een beknopte beschrijving van. <ul style="list-style-type: none"> • de uitvoering (droog of reliëf, • de vorm (rond, ovaal, vierkant en • de kleur. <p>Je mag een stempel niet als beeld kopiëren.</p> <p>Je kunt eventueel de melding weergeven in de kleur van de handtekening in de brontekst.</p>	[Afdruk van een ronde stempel met rode inkt met het wapenschild in het stempelgedeelte met rondom het opschrift:] [Afdruk van een droge ronde stempel] [Afdruk van een zegel] [Rode rozet met afdruk van een droge ronde stempel] of [Sticker met afdruk van een droge ovale stempel] [Natte ronde stempel in rode inkt] Ministerie ... [Rode ronde stempel met wapenschild en het opschrift xyz] ⁴²

⁴¹ Retributiezegels, zegels en stempelafdrucken die op de brontekst zijn aangebracht, moeten worden vermeld. 12.2 De teksten in stempel- of zegelafdrucken moeten worden vertaald. Handtekeningen en parafen moeten als zodanig worden omschreven en, indien nodig, van het label "onleesbaar" worden voorzien.

⁴² https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Koperen_cachet_waarop_koninklijk_wapen_en_omschrift_convoyen_en_licenten,_NG-NM-8097.jpg

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

<p>56. Moet/mag ik de <u>tekstcomponenten van de grafische elementen</u> van het document overnemen (bijvoorbeeld bijschriften bij grafieken en figuren, formules, verklaringen in diagrammen en schema's)</p>	<p>Je neemt de tekstuele componenten van de grafische elementen van het document over.</p>	
<p>57. Hoe geef ik een <u>logo en elementen van officiële documenten</u> of bedrijfsdocumenten weer?</p>	<p>Je vermeldt dat het een logo is (zie voorbeeld). Leesbare tekst in het logo kun je reproduceren. Je kunt eventueel een slagzin vertalen. Zie boven.</p>	<p>[Bedrijfslogo] [Rond logo + kleur met als tekst "Eendracht maakt macht"]</p>
<p>58. Moet/mag ik grafische elementen in het brondocument <u>GRAFISCH overnemen</u>?</p>	<p>Je mag in de tekst van de vertaling <u>geen</u> elementen GRAFISCH overnemen en als beeld kopiëren (met name staatselementen, wapenschilden, logo's, handelsmerken, kwaliteitsmerken, handtekeningen, stempels enzovoorts).</p>	

FAQ - NAMEN (VAN PERSONEN), ADRESSEN... VERTALEN

NEEM ZOVEEL MOGELIJK LETTERLIJK OVER

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
59. Wat doe ik met <u>adressen</u> ?	<p>Je geeft het adres letterlijk weer in de oorspronkelijke spelling, onder meer omdat in het geval dat adres voor briefwisseling wordt gebruikt. Een schrijven sturen naar Danzig (in plaats van Gdansk), zal misschien niet ter bestemming aankomen. Neem daarbij alle diakritische tekens over (letters en accenten).</p> <p>In een noot kun je plaatsnamen vertalen als er een overeenkomstig woord wordt gebruikt. ATPMINAS ⁴³</p>	<p>18, Avenue Emile Biayenda, Quartier mission catholique sacré-coeur Centre-ville, 1093 Brazzaville, Congo</p> <p>[Köln => Keulen, een Duitse stad; Stockholm]</p>
60. Hoe vertaal ik <u>voornamen en achternamen</u> ?	<p>Je vertaalt ze niet. Als dat niet mogelijk is, gebruik maken van officiële transcriptieconventies en/of van vertalingen die in andere officiële documenten zijn gebruikt, ook al beantwoorden die niet aan de officiële conventies⁴⁴. ATPMINAS ⁴⁵</p>	
61. Hoe vertaal ik <u>patroniemen</u> ?	Ongewijzigd.	

⁴³ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (13.1)

⁴⁴ Transcriptie: “weergave van letters of tekens uit een bep. stelsel in die van een ander stelsel, of van klanken in schrifttekens” (Van Dale)
https://nl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Transliteratie-_en_transcriptiegids

⁴⁵ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (13.4)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

62. Hoe vertaal ik een <u>voor- en familienaam</u> als er tussen beide geen <u>onderscheid</u> wordt gemaakt?	Je geeft het via de opmerking [sic!] weer.	
63. Hoe vertaal ik <u>beleefdheidsuitdrukkingen</u> en -titels, en aanspreekvormen of hun afkortingen?	Twee mogelijkheden: <ul style="list-style-type: none"> - Je vertaalt de oorspronkelijke titel/uitdrukking/aanspreekvorm en geeft eventueel de betekenis ervan weer in een "noot van de vertaling", bijvoorbeeld het beleefdheidssuffix -san in het Japans. - Je behoudt de oorspronkelijke benaming en zet de vertaling tussen vierkante haakjes, via een [Noot van de vertaler]. ATPMINAS ⁴⁶	[Noot van de vertaler: XXX betekent YYY] [Noot van de vertaler: beleefdheidsformule] Caid ([Noot van de vertaler: administratief hoofd van een lokaal bestuur])
64. Mag ik de <u>namen</u> van bijvoorbeeld <u>gemeenten/provincies</u> ... vertalen?	Je neemt de officiële naam in het brondocument over, met eventueel de vertaling tussen rechthoekige haakjes.	Tienen [Tirlemont]
65. Hoe geef ik <u>fouten in voornamen, namen, datums</u> ... weer?	Je moet spelfouten of numerieke fouten in documentelementen zoals voornamen, achternamen, datums, nummers, plaatsnamen, etc. overnemen in de vertaling. Achter de fout zet je [sic].	
66. Hoe vertaal ik namen van <u>politieke partijen</u> ?	Je behoudt de afkorting. Je schrijft eventueel de naam voluit in de taal van het brondocument.	PSC [Partit dels Socialistes de Catalunya].

⁴⁶ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (10.2)

FAQ - 'EXTERNE' INFORMATIE VERTALEN

NEEM ZE LETTERLIJK OVER OF VERMELD ZE ZONDER ZE VOLLEDIG OVER TE NEMEN

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
67. Moet ik informatie over de <u>drukker, de uitgever</u> of het formuliernummer overnemen? ⁴⁷	Als het brondocument informatie bevat over de drukker, de uitgever of het formuliernummer, dan kun je <ul style="list-style-type: none"> - ze overnemen of vertalen - ze niet opnemen, maar enkel vermelden via een [Noot van de vertaler]. ATPMINAS⁴⁸ 	[Vermelding van de drukkerij]
68. Hoe geef ik eenheden die gebruikt worden voor het <u>redigeren en systematiseren van een document</u> weer?	Je vertaalt de namen van eenheden zoals 'boek', 'afdeling', 'artikel', 'alinea' enzovoort. Mochten ze voor onduidelijkheid zorgen, neem de oorspronkelijke onderverdelingen eventueel over, met aanhalingstekens en tussen vierkante haakjes, naast de termen in de brontaal.	Lid [ust.] Ust. [lid]

⁴⁷ BDÜ: 4.3.

⁴⁸ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (5.3)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

FAQ - DIPLOMA'S, ONDERWIJSINSTELLINGEN... VERTALEN

NEEM ZOVEEL MOGELIJK OVER VAN DE BRONTAAL

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
69. Hoe vertaal ik een <u>diploma</u> of andere onderwijsdocumenten? ⁴⁹	<ul style="list-style-type: none"> - Beroepstitels, academische graden en academische titels, namen van scholen, universiteiten en andere opleidingsinstellingen vermeld je in de brontaal. ATPMINAS⁵⁰ - Baseer je hiervoor niet op het Vlaamse onderwijssysteem! Dit creëert soms onterechte verwachtingen bij de aanvrager. NARIC-Vlaanderen 	
70. Hoe geef ik ' <u>onderwijsresultaten</u> ' (punten/letters) weer?	<ul style="list-style-type: none"> - Je geeft resultaten/punten in getuigschriften of diploma's weer in letters of cijfers, overeenkomstig de formulering in de brontaal. De vertaling dient de 'onderwijsresultaten' uiterst getrouw weer te geven! ATPMINAS⁵¹ - Je kunt er een passende toelichting in een noot aan toevoegen. 	
71. Hoe vertaal ik <u>namen van organisaties</u> ?	<ul style="list-style-type: none"> - Namen van organisaties neem je zonder vertaling over, tenzij het gaat om organisaties met een officiële naam in verschillende talen (bijvoorbeeld Europese Unie). - Als de organisatie haar officiële naam in één taal heeft, mag je de eerste keer dat de naam in de tekst voorkomt tussen haakjes de vertaling van die naam in de doeltaal toevoegen. 	

⁴⁹ BDÜ: 5.1 5.2

⁵⁰ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (12.1)

⁵¹ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf>

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	- Bij bibliografieën geef je de namen van organisaties weer in de originele schrijfwijze. ⁵² ISO-norm 2384	
--	---	--

⁵² BDÜ: 11

[NARIC-Vlaanderen](#): National Academic Recognition Information Centre-Vlaanderen.

[ATP-Minas Gerais](#): Vereniging van Beëdigd Vertalers van Minas Gerais (Braziliaanse deelstaat).

FAQ - MAATEENHEDEN, MUNTEENHEDEN... VERTALEN

NEEM ZOVEEL MOGELIJK OVER VAN DE BRONTAAL

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
72. Hoe geef ik <u>maateenheden</u> , <u>gewichtseenheden</u> of <u>monetaire waarden</u> weer?	<p>Je vertaalt ze letterlijk, zonder ze om te rekenen van het ene systeem naar het andere. Je zet geen ponden in kilo's om, of dollars in euro.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formules, vergelijkingen, symbolen en munteenheden worden bij voorkeur onvertaald overgenomen. Eventuele afwijkingen van deze regel licht je in een noot toe. - Als je de maateenheden omrekent, dienen de aldus verkregen waarden tussen haakjes vergezeld te gaan van de oorspronkelijke maateenheden. <p style="color: purple;">ISO-norm 2384</p>	

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

FAQ - JURIDISCHE INFORMATIE ... VERTALEN

NEEM ZOVEEL MOGELIJK OVER VAN DE BRONTAAL		
VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
73. Hoe 'vertaal' ik de <u>contactgegevens</u> (van een bedrijf)?	<ul style="list-style-type: none"> - Je mag ze volledig reproduceren. - Je mag er kort naar verwijzen zonder ze te reproduceren of te vertalen, als je van mening bent dat ze niet relevant zijn om de inhoud die wordt vertaald, te begrijpen. TEPIS 	
74. Moet ik <u>bedrijfsvormen</u> vertalen (BVBA, NV...)?	<ul style="list-style-type: none"> - Je neemt de naam in de taal van het brondocument letterlijk over. - In vertalingen in een Belgische context, bijvoorbeeld de vertaling van een brontekst over een Belgisch bedrijf in het Nederlands die je in het Frans vertaalt, kun je zonder meer de bedrijfsvorm vertalen. - In het geval van vertalingen buiten de Belgische context, bijvoorbeeld een 'Belgische' tekst in het Nederlands die je naar het Duits vertaalt kun je eventueel de bedrijfsvorm verduidelijken via een noot. Let wel op dat je noot niet tot dubbelzinnigheid leidt. De juridische basis van een nv in België komt wellicht niet overeen met de juridische basis van een nv in Duitsland. 	SA [naamloze vennootschap]
75. Hoe vertaal ik namen van <u>afkondigende tijdschriften</u> en staatsbladen?	<p>Je vertaalt ze niet, maar je kunt de geciteerde afkorting aanvullen met een [Noot van de vertaler] waarin je de publicatie situeert.</p> <p>Let wel op dat je noot niet tot dubbelzinnigheid leidt.</p>	Bijvoorbeeld BOE [Spaans Staatsblad: 'Boletín Oficial del Estado']

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

<p>76. Hoe geef ik <u>wetgevingsbesluiten</u> weer?⁵³</p>	<p>Afkortingen die in wetgevingsbesluiten gebruikt worden, vermeld je als dusdanig in de doeltaal.</p> <p>Je zet eventueel een vertaling van de betekenis van de afkorting in een noot.</p> <p>Let wel op dat je noot niet tot dubbelzinnigheid leidt.</p>	<p>LECrIm [Wetboek van Strafvordering]</p>
<p>77. <u>Convention de La Haye du 5 octobre 1961</u></p>	<p>Bij een vertaling van een apostille laat je de tekst "Convention de La Haye du 5 octobre 1961" onvertaald.</p>	

⁵³ Afkortingen moeten waar mogelijk worden uitgesplitst en vertaald. De namen van wetten en vergelijkbare normen moeten worden uitgelegd als de vertaling niet begrijpelijk is in de doeltaal. Namen zoals het Wetboek van Strafrecht, de Wet op de Burgerlijke Stand, het Wetboek van Koophandel of het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering moeten over het algemeen voldoende zijn. Als de betekenis van een afkorting of andere tekenreeks niet met een redelijke inspanning kan worden vastgesteld, moet dit ook worden uitgelegd.

FAQ - GEOGRAFISCHE INFORMATIE ... VERTALEN

NEEM ZOVEEL MOGELIJK OVER VAN DE BRONTAAL

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
78. Moet ik de 'leuze' van bijvoorbeeld een land of een wapenschild vertalen?	Niet vertalen, enkel vermelden dat er een leuze of een wapenschild staat. ATPMINAS ⁵⁴	[Wapenschild met leuze]
79. <u>Geografische namen</u> die in een <u>ander alfabet</u> of ander schrift zijn geschreven	Je geeft ze ongewijzigd weer. Als dat niet mogelijk is, geef je met een [Noot van de vertaler] weer dat je de naam niet kunt reproduceren (vierkante haakjes). - Als de vreemde taal een niet-Latijns alfabet gebruikt, voer je de transliteratie van de geografische namen door (dat wil zeggen, letter voor letter getrouw overnemen). - Als de vreemde taal geen transliteratie toelaat (zoals het Arabisch), zet je de geografische naam over volgens de fonetische regels van de taal waarin je vertaalt). ATPMINAS ⁵⁵	[Opmerking van de vertaler: naam in een vreemde taal]

⁵⁴ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf>

⁵⁵ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (13.3)

FAQ – AFKORTINGEN VERTALEN

NEEM ZOVEEL MOGELIJK OVER VAN DE BRONTAAL

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
80. Hoe vertaal ik <u>acroniemen</u> ?	<p>Je neemt acroniemen in de brontaal over.</p> <p>Is er een internationaal aanvaarde vertaling, dan neem je die vertaling over, met vermelding van de oorspronkelijke 'naam'.</p> <p>Is er geen internationaal aanvaarde vertaling, dan vertaal je het acroniem en vermeld je de oorspronkelijke 'naam' ATPMINAS ⁵⁶</p>	<p>NASA (National Aeronautics and Space Administration) [Nationale Lucht- en Ruimtevaartadministratie]</p> <p>Zie ook bij "Acroniemen en afkortingen: definities, in het deel "Theorie".</p>
81. Wat doe ik met termen, <u>afkortingen, acroniemen...</u> die ik <u>NIET</u> begrijp?	<p>Woorden, zinnen, afkortingen, acroniemen, enzovoort waarvan je de betekenis niet hebt kunnen achterhalen, neem je letterlijk over.</p> <p>In een [Noot van de vertaler] leg je uit dat je de betekenis ervan niet hebt kunnen achterhalen.</p>	<p>[Noot van de vertaler: letterlijk overgenomen uit het brondocument omdat de betekenis niet te achterhalen was.]</p>

⁵⁶ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (10.1)

FAQ - FOUTEN IN HET DOCUMENT 'VERTALEN'

Bekijk het geval per geval

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
82. Wat doe ik als een <u>zin onbegrijpelijk</u> is, als er bijvoorbeeld een werkwoord ontbreekt.	<p>Als de zin duidelijk is, zelfs zonder het ontbrekende 'element', vertaal je de zin en vermeld je eventueel in een noot dat de zin onvolledig is.</p> <p>Als de zin onbegrijpelijk is of dubbelzinnig is door het ontbrekende 'element', voeg je een noot toe.</p>	<p>[Noot van de vertaler: er ontbreekt een werkwoord in de zin]</p> <p>[Noot van de vertaler: onbegrijpelijke zin]</p>
83. Hoe geef ik <u>fouten</u> weer die <u>een invloed</u> hebben op de inhoud?	Taalkundige onjuistheden die in de brontekst twijfel over de juiste inhoud veroorzaken, vermeld je in een <i>noot van de vertaler</i> in de vertaling. ATPMINAS ⁵⁷	[Opmerking/Noot van de vertaler:]
84. Hoe geef ik <u>taalfouten en duidelijke spel/schrijffouten</u> weer die geen invloed hebben op de inhoud?	<ul style="list-style-type: none"> - Je dient taalfouten of duidelijke schrijffouten niet weer te geven als ze de inhoud van het document niet beïnvloeden en geen betrekking hebben op belangrijke elementen ervan. - Alternatieve oplossing: je kunt de fout weergeven met de vermelding [sic] - Je kunt een noot in de vertaling toevoegen over de aanwezigheid van fouten of het type ervan, vooral in het geval van talrijke taalkundige fouten of schrijffouten in het brondocument. 	<p>[Noot van de vertaler: in het brondocument staat 'is'; de opsteller bedoelde 'zijn meervoud']</p> <p>Is [sic]</p>

⁵⁷ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (11.1)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	-	
85. Hoe geef ik <u>fouten in voornamen</u> , namen, datums... weer?	- Je moet spelfouten of numerieke fouten in documentelementen, zoals voornamen, achternamen, datums, nummers, plaatsnamen, etc. overnemen in de vertaling. Eventueel kun je er een opmerking over aan je vertaling toevoegen. NGTV ⁵⁸	[Noot van de vertaler: de voornaam is wellicht verkeerd gespeld]]
86. Er zit een ' <u>fout</u> '/verspringing in de <u>nummering</u> het brondocument	Je geeft de verspringing in een <i>noot van de vertaler</i> aan. Andere mogelijkheid: [sic]	[Noot van de vertaler: het document verspringt van pagina 4 naar pagina 6] Pagina 6 [sic]

⁵⁸ NGTV: https://ngtv.nl/application/files/7015/0340/9656/Praktische_info_voor_beedigde_vertalers_en_tolken.pdf

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

FAQ – VARIA

VRAAG	ANTWOORD	VOORBEELD
87. Wat doe ik als ik <u>geen equivalent</u> heb voor een term in de brontekst?	In geval van een gebrek aan equivalentie, bijvoorbeeld door verschillen in rechtssystemen, kun je na een term of uitdrukking die in de vertaling wordt gebruikt, tussen haakjes de term of uitdrukking in de brontaal citeren.	Bijvoorbeeld: verzekeringsagent [solicitor].
88. Mag ik <u>uitleg</u> geven om de vertaling duidelijk te maken?	Neen. Je mag niet interpreteren.	
89. Hoe vertaal ik <u>namen die in een alfabet of ander schrift</u> zijn geschreven?	Je vraagt het (recentste) officiële document met de transcriptie, idealiter de ID-kaart. Dat geldt eveneens voor vertalingen naar een taal met een ander schrift NGTV ⁵⁹	
90. Mag ik een <u>vertaling legaliseren die door een andere vertaler is vertaald</u> ?	De beslissing om een vertaling die door een andere persoon is gemaakt te legaliseren, wordt uitsluitend aan jou overgelaten. Weet wel dat als je je elektronische handtekening onder een document plaatst dat door een andere vertaler is vertaald, je de volledige verantwoordelijkheid voor de vertaling op je neemt. ⁶⁰	

⁵⁹ NGTV: https://ngtv.nl/application/files/7015/0340/9656/Praktische_info_voor_beedigde_vertalers_en_tolken.pdf

⁶⁰ Behoudens de uitzondering bedoeld in artikel 555/15, zijn uitsluitend de personen die [...] opgenomen zijn in het nationaal register voor [...] beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken, gemachtigd [...] om de titel van beëdigd vertaler, tolk of vertaler-tolk te voeren en bevoegd om de hen bij de wet toevertrouwde vertaal- of tolkwerkzaamheden te verrichten die hen bij wet zijn toevertrouwd. (5 MEI 2019. - Wet houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

91. Welke <u>beëdigingsformule</u> zet ik onder mijn vertaling?	Zie Deel "Basisprincipes" ⁶¹	
92. Moet ik <u>officiële correcties weergeven</u> ?	Ja. Op de plaats waar er correcties zijn aangebracht. Geef zowel de oorspronkelijke tekst weer als de correcties.	[Noot van de vertaler: woord X is doorgehaald en vervangen door woord X]]
93. Wat doe ik met passages in het <u>brondocument</u> die in een <u>andere taal</u> dan de rest van het brondocument staan?	Twee mogelijkheden: 1. je bent eveneens beëdigd voor die taal. Je mag die passages dan ook vertalen. Wel dien je dan te vermelden dat de brontaal verschillend is van de brontaal van de hoofdtekst. Je vermeldt het in een opmerking. 2. je bent niet beëdigd voor de taal. Je vermeldt dat de tekst in een vreemde taal is gesteld, zonder de tekst te vertalen of je uit te spreken over welke taal het gaat. In de mate van het mogelijke neem je de tekst uit het brondocument letterlijk over. Zie ook de vraag over documenten waarvan delen al in de doeltaal staan.	1. [Noot van de vertaler: vertaling uit het Frans] 2. [Noot van de vertaler: tekst in vreemde taal]
94. Moet ik de <u>authenticiteit van het document</u> bevestigen?	De bevestiging van de overeenstemming van de <u>vertaling</u> met het origineel is niet hetzelfde als de bevestiging van de <u>authenticiteit</u> van het document. Als vertaler doe je geen uitspraak over de authenticiteit van het document. Je zorgt er als vertaler enkel voor dat je	

⁶¹ 555/11, § 4 Gerechtelijk Wetboek

(https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1967101002&table_name=wet#LNK0236)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	<p>vertaling zo getrouw mogelijk overeenkomt met de inhoud van het brondocument.</p> <p>Een legalisatie van enkel de vertaling heeft doorgaans geen meerwaarde voor procedures in het buitenland. Zowel het brondocument als de vertaling moeten een legalisatie krijgen van Buitenlandse zaken, elk apart, via de geëigende procedure.</p>	
95. Wat doe ik met <u>onleesbare</u> elementen?	<p>Jij beoordeelt de leesbaarheid.</p> <p>Tekst die je kunt lezen met een vergrootglas of door het vergroten van gescande tekst op een computerscherm, wordt beschouwd als leesbaar.</p> <p>Je geeft de onleesbaarheid weer via een noot [Onleesbaar]. BAYAGGVG/BDÜ</p>	 <p>[Noot van de vertaler: Onleesbare ...]</p>
96. Ben ik <u>aansprakelijk</u> als ik een fout in mijn vertaling maak?	<p>Je kunt niet vervolgd worden voor de gevolgschade.</p> <p>Wel zal je factuur misschien betwist worden. Vertalen is een midden- en geen resultaatsverbintenis</p>	
97. Moet ik een <u>kopie</u> van het brondocument <u>bij mijn vertaling</u> voegen?	<p>Soms wel NGTV⁶², soms niet</p> <p>Voor de apostillering vraagt BuZa het origineel + de vertaling⁶³</p>	

⁶² NGTV: Richtlijnen beëdigde vertalingen NGTV

⁶³ <https://elegalisation.diplomatie.be/>

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	<p>Een document, de vertaling in dit geval, in pdf met een digitale handtekening is vast en onveranderlijk.</p> <p>Dikwijls wordt de vertaling 'toegevoegd' en niet noodzakelijk aangehecht.</p>	
98. Moet ik de <u>kopie</u> van het brondocument bij mijn vertaling <u>ondertekenen</u> ?	<p>In België bepaalt de wet dat enkel de vertaling een handtekening moet hebben.</p> <p>Verander op geen enkele manier het brondocument met opmerkingen, stempels en handtekeningen.</p>	
99. Wat doe ik als ik merk dat er iets 'mis' is met het document? (vervalsing, geheim document dat de vertaler niet had mogen krijgen...)	<p>Een vertaler vertaalt en geeft geen advies. NGTV⁶⁴</p> <p>Dat mag je uiteraard als vertaler niet beletten om je klant te adviseren en bijvoorbeeld erop te wijzen dat een nieuw brondocument zou moeten worden aangevraagd als de geldigheid van het document dat ter vertaling wordt voorgelegd verstreken is (bijvoorbeeld bepaalde akten van burgerlijke stand).</p>	
100. Moet ik de vertaling <u>nummeren</u> ?	<p>Het verdient aanbeveling je vertaling te nummeren.</p> <p>Volg verder zoveel mogelijk de paginering van het document in de brontaal. Dat vergemakkelijkt de vergelijkbaarheid van het brondocument met de vertaling. BDÜ/NGTV⁶⁵</p>	

⁶⁴ NGTV: https://ngtv.nl/application/files/7015/0340/9656/Praktische_info_voor_beedigde_vertalers_en_tolken.pdf

⁶⁵ NGTV: Richtlijnen beëdigde vertalingen NGTV

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

101. Geniet ik <u>auteursrechten</u> op mijn vertaling?	Neen, wel copyright. Zie wetgeving. NGTV⁶⁶	
102. Mag ik een brontekst vertalen en legaliseren als blijkt dat die brontekst een <u>kopie</u> is?	Ja, maar je mag uiteraard enkel je vertaling legaliseren. NGTV⁶⁷/BDÜ	
103. Wat is een <u>afschrift</u> (in het geval van het brondocument)?	Een afschrift is de akte zoals ze werd opgemaakt met alle latere wijzigingen. Stad Antwerpen	
104. Wat is een <u>letterlijk afschrift</u> (in het geval van het brondocument)?	Een letterlijk afschrift wordt ook volledig afschrift of expeditie of integraal afschrift genoemd. Het geeft de inhoud van de akte in zijn geheel weer. Diplomatie België	
105. Moet ik bij mijn vertaling expliciet <u>vermelden dat het een vertaling is</u> ?	Ja. Zodoende weet wie de vertaling leest, dat het inderdaad over een vertaling gaat. Dat voorkomt verwarring en maakt het voor bijvoorbeeld een ambtenaar van de Burgerlijke Stand eenvoudiger om het brondocument met de vertaling te vergelijken. Door de duidelijke vermelding dat het 'doeldocument' een vertaling is, wordt de bewuste vertaling ook op de juiste plaats geklasseerd. COI⁶⁸	Zet in een kopetekst: "vertaling door een beëdigd vertaler". Door die vermelding in een kopetekst te zetten, verschijnt die vermelding automatisch op alle vellen van je vertaling.
106. Mag ik <u>ruimtes tussen de regels</u> laten?	Hier gelden twee principes.	

⁶⁶ NGTV: Richtlijnen beëdigde vertalingen NGTV

⁶⁷ NGTV: Richtlijnen beëdigde vertalingen NGTV

⁶⁸ [CIOL-ACT-ITI-Certified-Translation-Guidelines](#)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	<p>Eenzijds moet je zoveel mogelijk de lay-out van het brondocument respecteren.</p> <p>Anderzijds moet je vermijden dat er met je vertaling wordt 'geknoeid'.</p> <p>Een document in pdf (met elektronische handtekening) kan onmogelijk gewijzigd worden. In dat geval mag je gerust ruimte tussen de regels laten.</p> <p>Is het document 'wijzigbaar', dan kun je mogelijke wijzigingen voorkomen door de lege ruimtes te vullen (bijvoorbeeld met een schuine streep).</p>	<p>Geboren op: 01/01/1966</p> <p>Geboren in: XXX</p>
107. Moet ik aangeven dat het brondocument <u>zowel gedrukte als handgeschreven tekst</u> bevat?	<p>Het verdient aanbeveling om in je vertaling aan te geven dat het brondocument zowel geschreven als gedrukte delen bevat, om de controleerbaarheid van de vertaling te maximaliseren.</p> <p>Je kunt eventueel een algemene vermelding inlassen.</p> <p>Je kunt de vertaling van de handgeschreven tekst aangeven door een andere kleur/ander lettertype te gebruiken.</p>	
108. Waarom zijn <u>vermeldingen</u> zoals 'ronde natte stempel in zwarte inkt' of 'onleesbaar handtekening' nodig?	<p>Om brondocumenten met vertalingen nauwkeuriger en efficiënter te kunnen vergelijken.</p>	
109. Moet ik het <u>papierformaat</u> van de oorspronkelijke tekst overnemen?	<p>Om allerlei redenen verdient het aanbeveling om een A4-formaat te gebruiken (het gemakkelijkste formaat om te scannen, kopiëren...). Uiteraard zijn niet alle brondocumenten</p>	<p>[Voorzijde]</p> <p>[Ommezijde]</p> <p>[Vervolg van pagina 1]</p>

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	<p>in dat formaat, maar probeer toch de indeling van het brondocument zoveel mogelijk te respecteren. ATPMINAS ⁶⁹</p> <p>Je kunt het verschil tussen beide formaten op een aantal manieren aangeven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Je kunt bovenaan op je vertaling vermelden dat er een verschil in formaat is. - Als je alle gegevens van één pagina van het brondocument niet op één vel van je vertaling krijgt door het verschil in formaat, kun je vermeldingen aanbrengen zoals [voorzijde], [ommezijde], [vervolg van pagina 1]. - Als het verschil ertoe leidt dat je A4-vellen hebt die niet helemaal gevuld zijn, kun je een diagonale streep trekken over de lege delen, om te voorkomen dat er met je vertaling wordt geknoeid. Als de vertaling in pdf is omgezet en van een elektronische handtekening is voorzien, is het echter onmogelijk om wijzigingen aan te brengen. <p>Wat daarbij van belang is, is dat je de vergelijkbaarheid (en zo de controleerbaarheid) van beide documenten zo goed mogelijk maakt.⁷⁰</p>	
<p>110. Een <u>digitale versie van de vertaling</u> of toch maar een vertaling op papier?</p>	<p>De digitale versie van een vertaling biedt tal van voordelen:</p>	

⁶⁹ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf>

⁷⁰ CIOL-ACT-ITI-Certified-Translation-Guidelines 3.6

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	<ul style="list-style-type: none"> - Ze is veiliger (er kan minder mee geknoeid worden en helemaal niet mee geknoeid worden als ze een elektronische handtekening heeft. - Ze vergemakkelijkt het vertaal- en legalisatieproces omdat ze per mail kan verstuurd worden. - Het is een wettelijke verplichting. <p>Let wel op dat je door de elektronische verzending van documenten geen persoonlijke gegevens in de openbaarheid brengt (bijvoorbeeld door gebruik te maken van internetplatformen).</p>	
111. Het brondocument bevat een passus (of een woord) die <u>dubbelzinnig</u> kan worden geïnterpreteerd.	<p>Geef de vertaling die volgens jou correct is en leg in een [Noot van de vertaler] uit waarom je die keuze hebt gemaakt.</p> <p>Als je twijfelt, geef je de verschillende interpretaties en leg je jouw aanpak uit in een [Noot van de vertaler]. ATPMINAS ⁷¹</p>	
112. Legaliseert de dienst Legalisatie [van de FOD BUZA] kopieën van paspoorten of identiteitskaarten?	<p>Kopieën van paspoorten kunnen gelegaliseerd worden.</p> <p>Indien het een identiteitskaart betreft, kan de gemeente of een notaris een attest opstellen dat de voornaamste gegevens van het betreffende document herneemt. Dat attest kan zo nodig worden gelegaliseerd.</p> <p>Indien het een buitenlands reis- of identiteitsdocument betreft, gelieve u te wenden tot de ambassade van het betreffende land. De eensluidend verklaring van dit document kan</p>	

⁷¹ <https://www.jucemg.mg.gov.br/arquivos/file/RP07-2012.pdf> (5.9)

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	<p>daarna gelegaliseerd worden door de dienst Legalisatie van de FOD Buitenlandse Zaken.</p>	
<p>113. Ik krijg de volgende vraag: “Ik wil een Belgisch document in het buitenland gebruiken. Moet ik dat document laten legaliseren?”</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Documenten ondertekend door een privépersoon moeten worden eensluidend verklaard door het gemeentebestuur of een notaris⁷², waarna ze moeten worden gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken. * Documenten ondertekend door een advocaat of de Stafhouder van de Balie worden gelegaliseerd door de burgemeester of een notaris, waarna ze moeten worden gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken. * Documenten ondertekend door de plaatselijke politiecommissaris (bijv. proces-verbaal) moeten steeds door de burgemeester of, bij diens afwezigheid, door een lid van het schepencollege worden gelegaliseerd, waarna ze moeten worden gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken. * Documenten opgesteld door een ambtenaar van de burgerlijke stand (bijv. geboorteakte, huwelijksakte, overlijdensakte, uittreksel uit strafregister) of door een gouverneur moeten worden gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken. * Bepaalde documenten afkomstig van het RIZIV, de FOD Financiën of de Kamer van Koophandel (bijv. certificaten voor productregistratie, huurcontracten) worden 	

^{72 72} Het moet evenwel duidelijk zijn dat in een aantal gevallen geen eensluidend afschrift kan worden afgeleverd, bijvoorbeeld de minuut van een vonnis verlaat nooit de rechtbank. Een notaris kan dan ook onmogelijk om een eensluidend afschrift van een vonnis afleveren.

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ [THEORIE EN PRAKTIJK](#)

	<p>rechtstreeks gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken.</p> <ul style="list-style-type: none">* Aanvragen voor de legalisatie van documenten opgesteld door Belgische notarissen (bijv. testament, verkoop, oprichting vennootschap), worden rechtstreeks door hen naar de site van de FOD Buitenlandse Zaken opgeladen.* Voor de legalisatie van diploma's uitgereikt door een onderwijsinstelling, van basis- tot universitair onderwijs, moet u zich in principe wenden tot de Gemeenschap waarvan deze afhangt; de gemeente legaliseert echter schoolrapporten en -attesten betreffende het gemeentelijk onderwijs. Nadien moeten ze nog worden gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken.* Voor de legalisatie van documenten ondertekend door een geneesheer (bijv. medisch getuigschrift) moet u zich wenden tot de FOD Volksgezondheid, waarna ze moeten worden gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken.* Vertalingen opgemaakt door een beëdigd vertaler in België kunnen door de vertaler worden opgeladen naar het online platform van de FOD Buitenlandse Zaken om een legalisatie te bekomen (zie Vertalingen legaliseren).* Documenten met daarop de handtekening van Belgische magistraten (bijv. vonnis, akte van bekendheid, attest van niet-beroep, faillissement) moeten worden gelegaliseerd door de legalisatiedienst van de FOD Justitie, waarna ze moeten worden gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken.	
--	---	--

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

	<ul style="list-style-type: none">* Documenten afgegeven door het Belgisch Staatsblad (bijv. uittreksels van statuten) worden rechtstreeks gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken.* Documenten afgegeven door een dienst van de FOD Justitie, zoals attesten van hechtenis (directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen, directie Detentiebeheer) worden gelegaliseerd door de legalisatiedienst van de FOD Justitie, waarna ze moeten worden gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken.* Andere documenten afgegeven door de FOD Justitie, zoals wetscertificaten en uittreksels uit het strafregister, worden rechtstreeks gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken.* De exploiten die de gerechtsdeurwaarder-titularis of plaatsvervangende kandidaat-gerechtsdeurwaarder ondertekent, worden gelegaliseerd door de juridische dienst van de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders (NKGB), waarna ze moeten worden gelegaliseerd door de FOD Buitenlandse Zaken.⁷³	
--	---	--

⁷³ https://justitie.belgium.be/nl/themas/personen_en_gezinnen/legalisatie#2

♦ ♦ ♦ NUTTIGE LINKS

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

https://www.europarl.europa.eu/trad/etu/pdf/Brief%20for%20translating%20legal%20acts_v2%2010May21.pdf

<https://legalspaintrans.com/legal-translation/five-things-your-translator-should-know-when-translating-legislation-into-english/>

<https://www.uoc.edu/portal/en/servei-linguistic/convencions/traduccio/coses/index.html>

chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.sft.fr/sites/default/files/2021-11/Traduction_certifiee_bonnes_pratiques.pdf

<https://www.iso.org/standard/59149.html>

https://justitie.belgium.be/nl/online_diensten/nationaal_register_en_gerechtskosten/nationaal_register/legalisatie_van_beedigde

[https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1967101002&table_name=wet#Art.555/11_\(art.555/11,_§4_en_art.555/15_Ger.W.\)](https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1967101002&table_name=wet#Art.555/11_(art.555/11,_§4_en_art.555/15_Ger.W.))

https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/article.pl?language=nl&sum_date=&pd_search=2017-05-31&numac_search=2017012202&page=1&lg_txt=N&caller=list&2017012202=3&trier=afkondiging&view_numac=1967101004n&dt=KONINKLIJK+BESLUIT&ddd=2017-04-18&nl=n&so=JUSTITIE&choix1=en&choix2=en

<https://verdragenbank.overheid.nl/nl/Verdrag/Details/001097>

https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1967101004&table_name=wet#LNK0199

<https://elegalisation.diplomatie.be/>

<https://diplomatie.belgium.be/nl/legalisatie-van-documenten/legalisatie-gedetailleerdere-informatie/hoe-belgische-documenten-legaliseren-voor-gebruik-het-buitenland#:~:text=Legaliseert%20de%20dienst%20Legalisatie%20kopie%C3%ABn,van%20het%20betreffende%20document%20herneemt.>

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

https://justitie.belgium.be/nl/themas/personen_en_gezinnen/legalisatie#2

https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_ISO-normen

https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1967101002&table_name=wet#LNK0236

<https://www.hcch.net/fr/instruments/conventions/full-text/?cid=41>

<https://diplomatie.belgium.be/nl/legalisatie-van-documenten/legalisatie-gedetailleerdere-informatie>

<https://www.vreemdelingenrecht.be/internationaal-personen-en-familie-recht-ijpr/legalisatie-van-buitenlandse-documenten>

♦ ♦ ♦ ♦ BETEKENIS
AFKORTINGEN
BIJ DE VERWIJZINGEN

BEËDIGDE VERTALINGEN ♦ THEORIE EN PRAKTIJK

Tepis: Poolse Vereniging van Beëdigde en Gespecialiseerde Vertalers Tepis. <https://tepis.org.pl/>

BDÜ: Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer is de Federale Vereniging van Tolken en Vertalers, is de grootste beroepsvereniging voor tolken en vertalers in Duitsland. <https://bdue.de/der-bdue>

NGTV: Nederlands Genootschap van Tolken en Vertalers, is de grootste beroepsvereniging voor tolken en vertalers in Nederland. <https://ngtv.nl/nl/>

CIOL: Chartered Institute of Linguists. <https://www.ciol.org.uk/>

ATPMINAS: Associação dos Tradutores Públicos de Minas Gerais. <https://atpminas.com.br/site/>